

Vážená paní ministryně, vážený pane zemský hejtmane, vážený pane profesore, vážený pane starosto, vážené dámy a vážení pánové,

dovolte mi, abych vás pozdravil jménem Jihočeského kraje na tomto slavnostním setkání, které se koná v den dvoustého výročí narození hornoplánského rodáka, Adalberta Stiftera. Vrcholí dnes Stifterův rok, který začal v Linci 28. ledna, v den spisovatelova úmrtí. Adalbert Stifter se narodil na začátku 19. století, tedy v době, kterou známe z historických popisů, z literatury, ale jejíž atmosféru si v dnešním hektickém světě jen ztěží můžeme představit.

Lidé si tehdy začínali uvědomovat pojem vlast a vlastenectví, což bylo zřejmě poměrně složité v zemi, kde lidé mluvili dvěma odlišnými, navzájem naprosto nepodobnými jazyky. Osvícenci si tento problém uvědomovali, ale jsouce sami nadáni schopností mluvit a psát nejen německy a latinsky, ale namnoze také česky, viděli jeho řešení optimisticky.

Teolog a filosof Bernard Bolzano, jehož Paradoxy nekonečna matematikové dodnes obdivují, při proslovu k akademické mládeži vyzývá Čechy a Němce: „Nechť jeden se učí řeč toho druhého, o to více si budete rovni. Ať se jeden podělí s druhým bratrsky a bez zatajování o to, co zná a ví.“ Bernard Bolzano byl bohužel v roce 1819 sesazen z místa profesora na pražské universitě a také myšlenka jedné vlasti s dvojjazyčným obyvatelstvem vzala za své. Naopak, postupně začínal nabývat navrch romantický pojem národa, který našel svůj obraz v jazyce. Pro český jazyk to znamenalo jeho záchranu nejen pro běžný kontakt mezi lidmi, ale i pro literaturu a vědu.

Češi začali nacházet v demokratizující se habsburské monarchii prostor nejen pro českou kulturu, ale i pro své aktivity ekonomické. Města i vesnice v Čechách a na Moravě, ať již v nich měli převahu Češi nebo Němci, vzkvétala a v poslední čtvrtině devatenáctého století v nich vyrostlo množství staveb, které patří k jejich ozdobám dodnes. Začátek dvacátého století byl pak předzvěstí věku, který znamenal pro naše národy rozpad společného státu a po dramatických událostech druhé světové války jejich definitivní rozchod. Nastala dlouhá doba, kdy Čechy a Němce dělila nejen rozdílnost jazyková, ale i železná opona, kterou komunisté spustili napříč Evropou. Revoluce v roce 1989 znamenala nejen návrat svobody do zemí koruny české, ale také

možnost pro obnovení tradičních vztahů. Jsem rád, že mohu říci, že Jihočeský kraj hned po svém vzniku navázal na aktivity lidí, obcí i spolků a udržuje velmi dobré vztahy s Horním Rakouskem i Dolním Bavorskem.

Vážené dámy a vážení pánové, je rok 2005, na den přesně, kdy před dvěma sty léty přišel na svět Adalbert Stifter. Opět začíná nové století a my si klademe v našem nitru otázky. Jaké bude? Poučíme se konečně z chyb našich předků? Budeme schopni žít v míru a porozumění ve společném evropském domě? A možná nakonec: Co by nám asi vzkázal Stifter, kdyby k nám mohl promluvit?

Na poslední otázku se pokusím odpovědět. V závěru románu Vítek Stifter píše:

„Když se Vítek před kostelem v Horní Plané se svými spolubojovníky rozloučil a zamířil na stezku vedoucí ke kamennému domku, jezdci jeli s ním a ostatní vojáci jej vyprovázeli a mnoho jiných za ním běželo a volalo: „Vítku! Vítej nám!“ Vítek se potom obrátil k zástupu a řekl: „Milí krajané, děkuji vám za doprovod i za všechno dobro, které mi, jak vidím, přejete. Budeme nyní smírně a věrně žít pod našimi zelenými stromy, druh druhu svorně podporovat a dělit se vespolek o chléb a sůl pohostinství.“

Myslím, že si naše generace musí vzít k srdci jak slova Stifterova, tak Bolzanova a snažit se o budoucí rozvoj našich regionů v duchu přátelství a dobrého sousedství.

A ještě jednu věc si musíme připomínat. Stifter dokázal mistrovsky popsat krásnou šumavskou přírodu a její sepnutí s prostým životem jejích obyvatel. My dnes máme povinnost všemi silami přispívat k zachování zelené Šumavy pro budoucí generace a zabránit experimentům, které by mohly znamenat její zničení.